

‘We moeten inzien dat we het verleden niet kunnen veranderen, maar de toekomst wel.’

Door: Madelon Kooijman, dramaturg

People, Places & Things van de jonge getalenteerde Britse toneelschrijver Duncan Macmillan ging in 2015 in première in The National Theatre in Londen. Het stuk volgt de intelligente, knappe en succesvolle Emma. Het lijkt deze actrice voor de wind te gaan, maar ze houdt zich staande op en cocktail van drugs en alcohol. In een afkickkliniek gaat ze het gevecht aan met zichzelf en leert ze het leven weer te omarmen. Toen regisseur Marcus Azzini de voorstelling in Londen zag, wist hij direct dat hij dit verhaal naar Nederland wilde brengen. Prachtig vertaald door Hannah van Wieringen en met Hannah Hoekstra in een alles sturende hoofdrol, is People, Places & Things vanaf januari 2019 in de kleine zalen in Nederland te zien.

Je stelt jezelf bij het maken van iedere voorstelling de vraag ‘Hoe nu mens te zijn?’ Hoe verhoudt deze vraag zich tot dit stuk?

Wij mensen geven ons bestaan grotendeels vorm door de verbinding die we aangaan met de mensen om ons heen. De grootste existentiële kwestie die het stuk in zich draagt is voor mij dat we het niet alleen kunnen. Dat de groep noodzakelijk is. Het stuk gaat over tweede kansen, empathie, zelfkennis, acceptatie, de zoektocht naar verbinding met jezelf, met de ander en met de groep. Ik geloof heel erg dat we niet zonder verbinding kunnen. Of in ieder geval dat ik niet zonder verbinding wil leven.

We leven in een tijd waarin onafhankelijkheid voorop staat en toch zijn we afhankelijk van elkaar. Het is belangrijk om te realiseren dat we op een onafhankelijke manier afhankelijk kunnen zijn van anderen. We zouden elkaar veel meer moeten dragen. Wanneer we met elkaar praten, met elkaar delen en naar elkaar luisteren kunnen we zoveel in

elkaar herkennen. Dat is precies waar het in de groepsessies in afkickklinieken over gaat. Het proces van herstel gaat over hoe we het samen moeten doen. Er is zoveel dat we van de ander kunnen leren. Duncan Macmillan schetst in *People, Places & Things* 'de groep' op een prachtige wijze als een soort minimaatschappij.

Op welke manier gaat Emma, het hoofdpersonage in *People, Places & Things*, dat proces van verbinding aan?

Ze gaat een proces van verbinding aan met haar verslaving, met het proces van herstel en uiteindelijk met zichzelf en de mensen om haar heen. *People, Places & Things* is eigenlijk een enorme reis van zelfkennis. Een proces van dingen loslaten en jezelf vergeven om verder te kunnen. En ik denk niet dat je verslaafd hoeft te zijn, om daar iets van te kunnen leren. Een belangrijke stap in het proces van herstel is het loslaten van de hoop op een beter verleden. Wat gedaan is is gedaan en wat gezegd is is gezegd. Het gaat over zelf het gevoel hebben dat je een tweede kans verdient en die grijpt. We moeten inzien dat we het verleden niet kunnen veranderen, maar de toekomst wel. Dat vind ik een heel erg mooi inzicht.

***People, Places & Things* speelt zich bijna volledig af in een verslavingskliniek. Hoe hebben jullie je verdiept in hoe het er in de praktijk aan toegaat?**

Het stuk geeft inzage in een proces waar we via verhalen, films en televisie vooral de clichés van kennen. Toen ik de voorstelling zag in Londen vond ik het een heel aangrijpend verhaal. Bani da Lima, manager behandelingen bij Jellinek Minnesota, heeft tijdens het repetitieproces uitvoerig met de cast gesproken over zijn ervaringen bij Jellinek. Over hoe ze werken, wat zij zien in de huidige tijd, de rol van de behandelaar en de moedige weg die cliënten inslaan richting en tijdens herstel. Groepstherapie is daar, net als in *People, Places & Things*, een essentieel onderdeel van de behandelmethodes. Wat Bani da Lima ons allemaal vertelde was zowel confronterend als inspirerend. Het gesprek bevestigde voor mij hoe belangrijk het werk is dat

door hulpverleners wordt verricht. Hoe behandelaren met zoveel liefde, ervaring en deskundigheid dat proces aangaan met mensen die het écht nodig hebben. Want het zijn geen verhaaltjes of probleempjes; het is een heel leven dat tijdens zo'n proces wordt blootgelegd. Ik vind het heel erg mooi dat wij tonen wat het inhoudt om een proces van herstel aan te gaan.

Is het belangrijk dat het hoofdpersonage uit *People, Places & Things* een vrouw is?

Duncan Macmillan schetst met dit stuk de situatie van een jonge vrouw die nu leeft. Van iemand die modern denkt en modern praat. *People, Places & Things* gaat over een onafhankelijke en gebroken vrouw die kwetsbaar durft te zijn buiten de clichés van het vrouw-zijn. Wat ik heel mooi vind is de vanzelfsprekendheid dat het hoofdpersonage een vrouw is. Het stuk draait niet om seksuele verhoudingen, het gaat niet over romantische liefde; het gaat over een mens die toevallig vrouw is. Wat ik daarnaast mooi vind, is dat de relatie tussen moeders en dochters een rol speelt. De verbinding met onze moeder is de eerste die we kennen. Modern repertoire met mooie vrouwenrollen op het toneel, stukken waarin vrouwen als personage echt op zichzelf staan en zich niet constant hoeven te verhouden tot een man, daar zijn er niet zoveel van! Dat het stuk geheel gedragen mag worden door een actrice, dat vind ik belangrijk. Zulke stukken moeten gespeeld en getoond worden.

Het hoofdpersonage in dit stuk lijkt gebukt te gaan onder de druk die het leven op haar uitoefent. Herken jij die druk?

Emma is meer dan alleen de druk die ze ervaart van de buitenwereld. Ze heeft een verleden, ze heeft trauma's en ze is actrice. Deze elementen spelen allemaal mee. Ik herken dat ik geen ruimte wil bieden aan mijn eigen kwetsbaarheid. Maar ja, die kwetsbaarheid komt achter je aan en slaat toch toe. Ik voel de druk om te presteren, maar die heeft vooral te maken met de verantwoordelijkheid die ik voel. De kansen, bijvoorbeeld, die voortkomen uit het krijgen van subsidie en dat dat met zich

meebrengt dat ik de komende vier jaar mag maken wat ik wil. Dat ik een podium heb en dat wil gebruiken. Dat draagt een druk met zich mee. Ik herken dat ik een ambitie heb en sterk wil zijn, maar ik weet ook dat het altijd belangrijk is om een balans te blijven zoeken.

In welk opzicht typeert jouw keuze voor dit stuk jou als maker?

Ik denk dat ik een oeuvre heb aan verhalen van personages die moedig zijn, omdat ze hun kwetsbaarheid tonen. Mensen die ongeacht hoe moeilijk het is, niet opgeven. Of juist opgeven, weer opstaan, weer falen en toch weer de veerkracht vinden op te staan. Emma is geen heldin, maar ze gaat het leven wel aan. Ze is enorm sterk en tegelijkertijd heel erg kwetsbaar. Ik laat me in mijn werk leiden door mijn behoefte om verhalen te vertellen. Verhalen die echt zijn en die gaan over echte mensen. Ik wil inzichten bieden of mensen raken door het herkenbaar te maken. Ik ben met

mijn voorstellingen altijd opzoek naar een bepaalde transparantie en waarachtigheid in het vertellen en overbrengen van een verhaal. Dat vind ik ook nu ontzettend belangrijk. Het is daarom een heel bewuste keuze zo'n groot verhaal in een kleine zaal te zetten. Dat hebben we met *Angels in America* een aantal jaar geleden ook gedaan. De manier waarop het materiaal een soort emotionaliteit in de scene brengt en de manier waarop we dat gaan ensceneren doet mij daar enorm aan denken. Doordat we *People, Places & Things* in de kleine zalen in Nederland gaan spelen, wordt het heel erg dicht op de huid. Dat maakt het hopelijk ook heel intiem.

Toneelgroep
OOST
POOL | Hoe nu mens te zijn?
toneelgroepoostpool.nl

